

Farestier til løse søer er en del af fremtiden

Af Vivi Aarestrup Moustsen, chefforsker, Seges Innovation

Der er således udfordringer nok at tage fat i og spørgsmål at besvare, inden man vælger at bygge farestier til løse søer. Først og fremmest skal stiens størrelse og dimensioner bestemmes, gulvudformning og dermed gyllehåndtering er også blandt de første beslutninger, og det samme gælder for, om der skal være mulighed for at bruge en boks.

Rejsegilde på nye farestier

Go-Gris ved Horsens har taget

Faresti: En faresti til løse søer bør sikre et højt niveau af velfærd og sundhed, lav miljøpåvirkning, gode betingelser for management og en god bundlinje, mener chefforsker hos Seges Innovation.

Go-gris er ved at opføre 96 farestier med fire forskellige løsninger blandt andet linespil, som Vivi Aarestrup Moustsen er involveret i. Her ses hun i snak med Lars Brunse, Best Farm, der blandt andet har leveret gulvet i stien. Foto: Søren Tobberup Hansen.

udfordringerne op og er i færd med at bygge nye farestier. Farestierne indgår samtidig som en del af GUDP-projektet SOWEMIS, hvor formålet netop er udvikling af farestier, som tilgode-

ser både grisenes velfærd og har lav miljø- og klimapåvirkning.

Erfaring gav input til nye stier ved Go-Gris

Go-Gris har i de seneste år haft både kassestier og farestier til løse søer. De nuværende farestier til løse søer er kvadratiske stier, hvor første generation (2,4 meter gange 2,4 meter) har delvist fast gulv, og de nyeste stier er større (2,6 meter gange 2,6 meter) og fuld-drænet. Det er i alle stierne muligt at bruge en boks omkring faring.





Vivi Aarestrup Moustsen er chefforsker hos Seges Innovation og arbejder med udvikling af farestier til løse søer, herunder beslutningsgrundlag for valg af stier. Hun deltager desuden i en EU-gruppe, som giver input til revision af EU-dyrevelfærdslovgivning. Arkivfoto.

Brugen af boks i de første kritiske dage øger pattegrise-overlevelsen, men erfaringen med de nuværende farestier har været, at det er vanskeligt at opretholde en god hygiejne i kvadratiske stier med delvist fast gulv. Til gengæld har hygiejne, stifunktion og pattegrisetrvivsel været meget tilfredsstillende i pilotstier til løse søer med store kuld, som Go-Gris afprøvede i 2019-2021.

Go-Gris har i forhold til det daglige arbejde gode erfaringer med de kvadratiske farestier og ønsker derfor at fortsætte med denne indretning – og med fulldrænet gulv.

Udfordringen er dog, at når den daglige gødningsmængde fra en so fordeles på et større areal i større stier med fulldrænet gulv, bliver der en større emissionsoverflade.

For at bevare den gode hygiejne, som det fulldrænedede gulv giver, men samtidig reducere emissioner ved kilden, er Go-Gris gået med i blandt an-

det projektet SOWEMIS, hvor der afprøves i hvilken grad, forskellige tiltag under gulvet kan reducere emissioner.

Tiltag i forsøgssektioner

De forskellige tiltag til at reducere gylleoverfladen, som afprøves ved Go-Gris, er dels gylletragte fra firmaet Space Systems og dels opdelt kumme (med og uden skrå sider) og med linespil. Særligt i stierne med linespil forventes det at være muligt at bruge mere halm end ved for eksempel almindelige vakuum-systemer.

Høj velfærd i farestier

Seges Innovation anbefaler, at det er muligt at bruge en boks i de første kritiske dage efter faring. Boksen reducerer pattegrisedødeligheden, og soens naturlige adfærd er, at den i de første døgn primært dier pattegrisene og bevæger sig meget lidt. Faktisk står soen kun op i 5-10 minutter for hver to timer.



Fakta

- I indlæg 17 ved Grisekongressen i Herning fortæller Allan Gammelgaard om deres overvejelser, før de byggede farestier til løse søer og opnåede erfaringer, og Vivi Aarestrup Moustsen giver anbefalinger til indretning.

At soen er i boks i de første døgn, hvor pattegrisene håndteres mest, giver også en sikkerhed for personalet i forhold til, at søerne naturligt passer på deres grise.

Efter et par døgn bruger pattegrisene i stigende grad pattegrisehulerne, og behovet for at beskytte dem for soens bevægelser bliver mindre. Samtidigt begynder søerne at være mere aktive.

Særlig en aktivitet og adfærd, som er vigtig for søerne

og for grise, er, at de kan opdele stien i områder, så de ikke gøder, hviler og æder i det samme område. Så hvor søerne i boks kun kan gøde, hvile og æde i samme position, så kan de, så snart de er løse, vende sig og 'gå væk' fra deres krybbe, når de gøder. Ud over at bevæge sig er re-debygning og det at undersøge sine omgivelser også en væsentlig del af søernes normaladfærd. I stier med delvist fast gulv er det lettere at sikre, at det tildelte re-debygnings- og rode-/beskæftigelsesmateriale kan fastholdes i stien.

Et godt nærmiljø

En god stihygiejne er godt for både pattegrisenes trivsel og for arbejdsmiljøet. Selvom søernes normaladfærd er ikke at gøde og hvile i samme område af stien, så har en erfaringsindsamling i SOWEMIS-projektet (Tørt fast gulv i farestier til løse søer (landbrugsinfo.dk)) vist, at der kan være betydelige udfordringer ved at holde det faste gulv rent og tørt.

Lav miljøpåvirkning

Resultater viser, at rektangulære stier, som anvendes i Sverige, i højere grad end kvadratiske stier, fører til, at soen kan opdele stien i områder, hvorved gødeområdet afgrænses til en mindre del af stien, men brugen af boks omkring faring klomplicerer gulvprofilen, da søerne dermed bruger flere områder i stien til at gøde.